

Ефективність контролю можна оцінити як із якісної, так і з кількісної точок зору. Якісні характеристики визначаються через логічну оцінку змін у системі контролю, яка реалізується шляхом аналітичного узагальнення результатів контрольних впливів з позицій зниження різного роду ризиків підприємства.

Отже, правильно організований контроль повинен бути дієвим та результативним, за наявності саме таких результатів контролю можна говорити про його ефективність.

Список використаних інформаційних джерел

1. Кузьмін М. В. Кізло. Актуальні проблеми економіки [Електронний ресурс] / Кузьмін М. В. – 2012. – № 4. – С. 184–194. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2012_4_20. – Назва з екрана.
2. Кузьмін О. Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту : навч. посіб. / Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. – 2-е вид. доп. і перероб. – Львів : Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ+» Інституту післядипломної освіти), «Інтелект-Захід», 2003. – 352 с.
3. Чернобай Л. І. Система контролю: роль та місце в управлінні машинобудівним підприємством [Електронний ресурс] / Чернобай Л. І., Кізло М. В. // Проблеми системного підходу в економіці. – 2009. – № 3. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрана.

НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ В КРОС-КУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Р. Б. Ковальчук, студент спеціальності Менеджмент, група МЕН БА 6-11

Н. Л. Кужель, науковий керівник, асистент кафедри менеджменту

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Тенденції розвитку людства сприяють посиленню контактів між представниками різних націй, культур. Це позитивно впливає на становлення бізнесу, активізацію міжкультурного діалогу, загальнолюдський прогрес. Важливу роль у цьому відіграють крос-культурні комунікації. Вони допомагають сформувати спільні цінності у багатонаціональному колективі, активізувати контакти, усунути мовні, культурні, релігійні бар'єри. Розвиток крос-культурних комунікацій допоможе не лише контролювати

внутрішню ситуацію, але й налагоджувати взаємини з іншими міжнародними компаніями, що мають багатонаціональні колективи, чи співробітниками альтернативних субкультур. Успішне впровадження крос-культурних комунікацій в ділових контактах компанії сприятиме її процвітанню, а помилки, допущені у цій справі, навпаки, можуть їй дорого коштувати.[2]

Роль крос-культурних комунікацій досліджували вітчизняні та зарубіжні науковці, такі як А. Герасимчук, Н. Тодорова, Л. Грішаєва, Я. Дашкевич, И. Айбл-Айбесфельдт, Е. Холл, Б. Добек-Островська та ін., проте особливу увагу під час дослідження даної проблеми слід приділити саме невербальним засобам, адже від 40 до 70 % всіх комунікацій припадає саме на них.

Мацюк та Н. Станкевич [1] поділяють невербальні засоби таким чином:

1. Оптичні – жести, міміка, поза, хода, контакт очей, одяг.
2. Акустичні – темп мовлення, тембр, висота, сила голосу, паузи, інтонація.
3. Кінестичні – дотик, потиск руки, поцілунок, обійми.
4. Ольфакторні – запах тіла, запах косметики.
5. Просторово-часові – відстань між співбесідниками, розміщення їх в просторі, тривалість контакту.

Дуже важливо відзначити, що кожен народ має власну культуру невербального спілкування, оскільки частина сигналів засвоюється людиною в певному культурному середовищі, тому одні рухи містять позитивне для нього смислове навантаження, а інші – негативне.

Крос-культурні відмінності можна виявити у наступних знаках невербальних комунікацій:

- у зовнішності, позі, жестах, рухах, виразі обличчя;
- вигуках;
- дотиках;
- готовності чи неготовності дивитися в очі співрозмовнику;
- та ін.

Невербальні засоби спілкування доповнюють і уточнюють вербальну комунікацію; можуть замінювати слова і вирази; дають можливість виразити почуття й емоції; передаються поглядом в процесі зорового контакту та можуть бути задіяні для контролю і регуляції ділової бесіди, переговорів.

Ділове спілкування у міжнародному аспекті є складним процесом, опосередкованим ціннісною несумісністю національних бізнес-культур. Воно повинно відбуватися так, щоб унеможливити будь-який міжнародний конфлікт, спричинений зіткненням різних уявлень про належну поведінку. Цьому сприяє знання і дотримання вимог і правил культури міжнародного спілкування (крос-культурної комунікації) [3].

Список використаних інформаційних джерел

1. Мацюк З. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. / З. Мацюк, Н. Станкевич. – Київ : Каравела, 2010. – 352 с.
2. Романуха О. Роль крос-культурних комунікацій у менеджменті організацій / Романуха О. // Економіка і суспільство. – 2017. – Вип. 9. – Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/103.pdf. – Назва з екрана.
3. Сайтарли І. А. Культура міжособистісних стосунків : навч. посіб. / І. А. Сайтарли. – Київ : Академвидав. – 240 с.

МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ ЯК ФАКТОР ТА НЕОБХІДНА УМОВА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Ю. В. Щербина, М. С. Щербань, Є. О. Давиденко, студентки спеціальності Менеджмент, група МЕНБ-11

Н. Л. Кужель, науковий керівник, асистент кафедри менеджменту

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Стратегічне управління сучасним підприємством вимагає істотних фінансових та інтелектуальних зусиль менеджера для аналізу стану середовища і розробки управлінських методів для досягнення корпоративної мети. Ефективність таких інвестицій буде багато в чому визначатися тим, якою мірою персонал зацікавлений у вирішенні перед ним поставлених завдань.

Одним із головних факторів, що забезпечує підвищення продуктивності праці, а відповідно і рівня розвитку підприємства, стає оптимізація системи мотивації праці персоналу.

Мотивація – це сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил, що спонукають людину до діяльності, встановлюючи межі, форми, ступінь інтенсивності діяльності, рівень витрат зусиль, старання, сумлінності, наполегливості і що додають їй спрямованість, орієнтацію на досягнення певної мети.